

LGBT DANMARKS STRATEGI FOR STYRKELSE AF LGBT- MENNESKERETTIGHEDER I DET GLOBALE SYD

INDHOLDSFORTEGNELSE

Introduktion.....	1
1. LGBT-menneskerettigheder og udviklingsbistand	2
2. Støtte til LGBT'ere og LGBT-menneskerettighedsforkæmpere i Syd	4
3. Den globale politiske LGBT-menneskerettighedskamp	5
4. LGBT-menneskerettigheder og oplysningsarbejde.....	6
5. LGBT-menneskerettigheder og virksomheder, forskningsinstitutioner, sportsorganisationer og andre aktører	7

INTRODUKTION

Lesbiske, bøsser, biseksuelle og transpersoner (LGBTere) har samme grundlæggende rettigheder som alle andre mennesker uanset hvor i verden.

Men lige så indlysende dette er, lige så tydelig og veldokumenteret er i dag den omfattende diskrimination, undertrykkelse og forfølgelse af LGBTere der finder sted især i det globale Syd – med og uden lov og ret - i form af fysiske og psykiske overgreb såsom henrettelse, fængselsstraffe, "helbredende" voldtægter, mord eller æreskrænkende behandling, tvangsægteskaber, afskedigelse, hadkampagner og på utallige andre måder. Mange LGBTere er af samme årsag tvunget til at leve et liv i selvfornægtelse eller skjult for en fjendtlig omverden domineret af absolut heteronormativitet, mens afvigelser herfra er tabuiseret og ofte kriminaliseret. LGBTere risikerer derfor udstødelse af både egen familie og det omgivende samfund, med alvorlige følgevirkninger. LGBTere i det globale Syd er således ikke blot forfulgt og diskrimineret, men også en særligt sårbar og svagt stillet gruppe med større risiko for at ende i fattigdom, ufrivillig prostitution eller selvmord. Af samme årsag har de desuden særligt ringe mulighed for at ændre på forholdene ved at deltage i det politiske liv eller ytre sig i medierne

Situationen er ofte særligt alvorlig i de mange lande hvor staten direkte sanktionerer menneskerettighedskrænkelserne – homoseksualitet er kriminaliseret i 76 lande og med dødsstraf i 5.

LGBT Danmark nægter at acceptere disse vilkår.

I 2009 satte LGBT Danmark sig derfor for at udarbejde en ny strategi for styrkelse af LGBT-menneskerettigheder i det globale Syd. Det var også året hvor World Outgames blev afholdt i København, med en global LGBT-menneskerettighedskonference der netop kastede lys over den omfattende diskrimination og forfølgelse af LGBT-minoriteter – men som også viste mulighederne for at gøre en forskel både her og nu og på længere sigt, også i Asien, Afrika, Latinamerika og Caribien.

LGBT Danmark tog udfordringen op ved at sætte kræfter ind på at indsamle viden, knytte kontakter til relevante organisationer og indkredse konkrete områder hvor vi realistisk kunne være med til at sikre LGBT-minoriteters grundlæggende rettigheder. Det arbejde er indtil videre (per april 2010) udmundet i fem overordnede målsætninger:

- 1) **At indarbejde LGBT-menneskerettigheder i udviklingsbistanden** – såvel den danske statslige som de frivillige hjælpeorganisationers arbejde, økonomiske støtte og betingelser for bistand.
- 2) **At støtte LGBT'ere og LGBT-menneskerettighedsforkæmpere i det globale Syd direkte** – gennem målrettede udviklingsprojekter og andre former for samarbejde, men også mod overgreb og straf hvor nødvendigt.
- 3) **At støtte den politiske LGBT-menneskerettighedskamp på globalt niveau** – gennem FN, ILGA og andre internationale organisationer og NGOere.
- 4) **At udbrede kendskabet til LGBT-menneskerettighedssituationen i det globale Syd i Danmark gennem oplysningsaktiviteter**
- 5) **At inddrage virksomheder, forskningsinstitutioner, sportsorganisationer og andre aktører der kan fremme LGBT-menneskerettigheder i det globale Syd** – gennem f.eks. LGBT-politikker, udviklingen af viden og kompetencer eller som rollemodeller for god LGBT-praksis og ligestilling.

Denne strategi beskrives nærmere nedenfor.

1. LGBT-MENNESKERETTIGHEDER OG UDVIKLINGSBISTAND

Målsætning nr. 1:

LGBT Danmark ønsker at styrke LGBT-menneskerettigheder i det globale Syd gennem indarbejdelsen af disse i den danske statslige såvel som de frivillige hjælpeorganisationers udviklingsbistand i det globale Syd.

LGBT Danmark ønsker en officiel dansk strategi for den statslige udviklingsbistand som inkluderer LGBT-menneskerettigheder

Danmark har en stærk position i internationalt udviklings- og menneskerettighedsarbejde. Det skyldes især det relativt omfattende og langvarige bistandssamarbejde med udviklingslande, men også at der er blevet lagt vægt på at hjælpe de svageste grupper og at fremme menneskerettighederne.

Det er påfaldende, at homoseksualitet er kriminaliseret i 8 af 12 af Danmarks nuværende programsamarbejdslande. Der arbejdes i et vist omfang med LGBTere gennem HIV/AIDS-hjælpeprogrammer, og der er i enkelte tilfælde foretaget justeringer og kommet officielle erklæringer for at imødegå særligt alvorlige trusler mod LGBT-menneskerettigheder. Men der findes ingen officielle retningslinjer eller politikker der målrettet og proaktivt skal styrke LGBT-menneskerettigheder i det globale Syd, ligesom der hidtil ikke er ydet officiel støtte til udviklingsprojekter eller oplysningsaktiviteter med fokus på området.

LGBT Danmark anerkender og har fuld forståelse for de mange udfordringer og risici som arbejdet med at fremme LGBT-menneskerettigheder kan indebære – den forståelse har vi netop i kraft af vort kendskab til området. Men det er samtidigt vores klare erfaring og opfattelse at der *findes* muligheder for at gøre en større forskel og at der pålægger Danida et ansvar for at afklare og forfølge disse i videst muligt omfang.

LGBT Danmark ønsker således en officiel dansk politik for indarbejdelsen af LGBT-menneskerettigheder i den danske statslige udviklingsbistand der:

- 1) Fastsår Danmarks position som tilhænger af og fortaler for LGBT-menneskerettigheder globalt.
- 2) Introducerer langsigtede overvejelser og målsætninger på LGBT-menneskerettighedsområdet
- 3) Eksplicit indarbejder LGBT-menneskerettigheder i betingelser, der stilles for at yde bistand, for i videst muligt omfang at undgå støtte til stater eller organisationer der direkte bidrager til krænkelse af LGBT-menneskerettigheder, eller, hvor dette ikke er muligt, udstikker retningslinjer for hvorledes bistanden bør og kan tilrettelægges for ikke at bidrage til krænkelse af LGBT-menneskerettigheder.
- 4) Peger på konkrete områder hvor Danida gennem forbedringer af eksisterende programmer eller gennem egne målrettede projekter kan hjælpe de brede LGBT-grupper og LGBT-forkæmpere i det globale Syd.
- 5) Støtter udviklingsprojekter og oplysningsaktiviteter i den frivillige sektor der kan styrke LGBT-menneskerettigheder.

LGBT Danmark ønsker at være en samarbejdspartner for Danida og de frivillige hjælpeorganisationer

At udforme en officiel politik og strategi for styrkelsen af LGBT-menneskerettigheder kræver kendskab til god praksis og de mange muligheder der findes på området. Det gælder for såvel Danida som de frivillige hjælpeorganisationer.

LGBT Danmark har stort potentiale for at være en af de LGBT organisationer der udviser globalt initiativ og endda lederskab i kraft af sin erfaring og position i Danmark og internationalt. Det er uanset om det drejer sig om basal viden om seksuel orientering og kønsidentitet, om særlige forhold for diverse undergrupper som unge, kvinder eller transpersoner, om god praksis i forhold til anti-diskrimination, jura mv, om kontakter og netværk eller muligheden for at mobilisere frivillige kræfter i Danmark og internationalt.

LGBT Danmark ønsker derfor at samarbejde med Danida og de frivillige hjælpeorganisationer for at styrke LGBT-menneskerettighedsområdet, ved at bidrage til formuleringen af langsigtet politik og strategi og gennem konkrete udviklingsprojekter.

LGBT Danmarks perspektiv på menneskerettighedsarbejdet

LGBT Danmarks perspektiv på menneskerettigheder for LGBTere i det globale Syd er fuldt foreneligt med og kan styrke Danmarks arbejde for at styrke menneskerettigheder i øvrigt.

Det er i den sammenhæng relevant at markere at LGBT Danmark ønsker at fremme alle LGBT-personers basale rettigheder som defineret i Yogyakarta-principperne og i overensstemmelse med at alle menneskerettigheder er universelle, udelelige og sammenhængende. Vi ønsker et globalt samfund præget af mangfoldighed og respekt for forskelle uden forfølgelse, undertrykkelse, diskrimination, særbehandling, isolation eller usynlighed, forhold der oftest beror på heteronormativitet.

Den primære målgruppe vil således være de brede LGBT-minoriteter og LGBT-menneskerettighedsforkæmpere i det globale Syd. Som udgangspunkt mener vi disse grupper, der netop påvirkes hårdst og mest direkte af diskrimination, forfølgelse og andre følgevirkninger, også bør være dem der sætter dagsordenen i videst muligt omfang. Det er først og fremmest deres rettigheder og livskvalitet vi ønsker at fremme. Vi skal arbejde på at deres rettigheder opfattes som en naturlig og indlysende del af menneskerettighederne generelt.

LGBT Danmark ønsker desuden at arbejde med relevante udviklingsperspektiver og metoder såsom empowerment, feminisme, antiracisme og solidaritet for at belyse andre magtstrukturer der også er medvirkende til krænkelse af universelle menneskerettigheder. Ligesom det er særligt vigtigt at fremhæve at LGBT-menneskerettigheder også hænger sammen med fattigdomsbekæmpelse, andre udsatte minoriteters rettigheder og menneskerettighedskampen i øvrigt i det globale Syd.

2. STØTTE TIL LGBT'ERE OG LGBT-MENNESKERETTIGHEDSFORKÆMPERE I SYD

Målsætning nr. 2:

LGBT Danmark ønsker at støtte LGBT'ere og LGBT-menneskerettighedsforkæmpere i det globale Syd gennem målrettede udviklingsprojekter.

Projektsamarbejde med Syd-organisationer

LGBT Danmark ønsker at støtte og deltage i konkrete oplysnings-, kapacitetsopbygnings- og andre udviklingsprojekter i Syd der kan styrke LGBTeres menneskerettigheder. I den sammenhæng vil vi prioritere samarbejde med lokale partnere og eksterne sponsorer. LGBT Danmark vil bl.a. søge hjælp og vejledning og finansiering fra alle relevante offentlige såvel som private fonde.

Projekterne kan være LGBT Danmark-ledede, hvor vi identificerer partnere, søger om støtte og gennemfører projekterne – eller det kan være andres projekter, hvor LGBT Danmark bidrager med frivillige eller støtte. Projekter der kan være tidsbegrænsede eller permanente.

Projektsamarbejde med Syd-baserede LGBT-organisationer kan f.eks. have fokus på HIV/AIDS-problematikker for LGBTere, kapacitetsopbygning af selve organisationerne, menneskerettighedstræning og lignende og kan foregå i såvel Syd-lande som i Danmark eller andre steder.

LGBT Danmark vil i den sammenhæng have en inddragende, lærende tilgang og lægge vægt på at lokale samarbejdspartnere i videst muligt omfang selv formulerer de områder de ønsker at arbejde med og fremgangsmåden, indenfor de rammer og retningslinjer der udstikkes af donorer/sponsorere mv.

LGBT Danmark vil også lægge vægt på sikkerheden og andre essentielle forberedelser for eventuelle udsendte medarbejdere eller frivillige, i lys af at arbejdet med LGBT-menneskerettigheder kan være ildeset eller kriminelt i de pågældende Syd-lande. I den sammenhæng vil vi opøge og trække på erfaringer fra andre LGBT-organisationer, Udenrigsministeriet, ambassader m.fl.

Krisehjælp til Syd-organisationer

LGBT Danmark ønsker endvidere at sikre, at LGBT-menneskerettighedsforkæmpere, der er udsat for særlig alvorlig forfølgelse og som kan være truet på livet og ikke kan forblive i deres hjemland, kan opnå det internationale samfunds beskyttelse, herunder ved at skabe opmærksomhed omkring situationen i offentligheden i Danmark og samarbejde med relevante danske og internationale myndigheder.

Det er også et område der kan styrkes ved f.eks. hurtigere at formidle information og kontakter til danske medier, samt give det prioritet på både LGBT Danmarks hjemmeside og via netværk og sociale medier.

LGBT Danmarks egne kompetencer og ressourcer

For i videst muligt omfang at kunne gennemføre relevante projekter og yde hjælp i krisesituationer ønsker LGBT Danmark at styrke sin organisatoriske kapacitet og finansiering generelt i forbindelse med menneskerettighedsarbejde. Vi vil navnlig styrke vores fundraising aktiviteter, administration samt evne og erfaring indenfor projektudformning, -gennemførelse og evaluering. Det vil ikke mindst være en forudsætning for at kunne imødekomme vore samarbejdspartneres krav og forventninger.

LGBT Danmark vil i den sammenhæng forsøge at mobilisere såvel frivillige kræfter som etablere lønnede medarbejdere eller eksterne partnere hvor muligt og mest relevant.

3. DEN GLOBALE POLITISKE LGBT-MENNESKERETTIGHEDSKAMP

Målsætning nr. 3:

At støtte den bredere LGBT-menneskerettighedskamp i det globale Syd gennem internationalt politisk arbejde, f.eks. at påvirke diplomatiet samt gennem LGBT Danmarks konsultative status i FN.

Styrkelse af LGBT-menneskerettigheder er et globalt anliggende der kræver globalt samarbejde

LGBT-menneskerettigheder er ikke blot et nationalt eller kulturspecifikt anliggende men et internationalt emne og en universel målsætning. Derfor er globalt samarbejde også afgørende i kampen mod diskrimination, undertrykkelse og forfølgelse for LGBT-personer overalt i verden.

Værdier, opfattelser og holdninger udvikles og spredes på tværs af grænser gennem medier og internationale fora, ligesom politiske beslutninger i stigende grad forberedes i internationale organer. Det kan have såvel positive som negative konsekvenser for LGBT-menneskerettighederne, men især de

seneste år har vist at det er muligt at skabe positiv forandring der kan være med til at styrke LGBT-menneskerettigheder.

LGBT Danmark vil derfor udvide og udbygge sit samarbejde med andre organisationer der arbejder med LGBT-forhold internationalt, såsom ILGA, Amnesty International, Institut for Menneskerettigheder og andre danske og internationale organisationer omkring fælles initiativer og for at danne fælles front hvor det er relevant.

LGBT Danmark vil desuden udøve påvirkningsarbejde i forhold til både den danske regering og relevante internationale organisationer for at fremme LGBT-menneskerettigheder globalt gennem politiske aftaler, erklæringer og lovgivning.

Påvirkningsarbejdet kan f.eks. ske gennem officielle henvendelser og dialog, herunder møder, workshops og løbende kommunikation med relevante myndigheder, politikere og andre aktører der har særligt gode muligheder for at styrke LGBT-menneskerettighedssituationen i det globale Syd.

LGBT Danmark ønsker en FN-konvention om LGBT-menneskerettigheder

LGBT Danmark vil derudover aktivt bruge sin konsultative status i FNs Økonomiske og Sociale Råd (ECOSOC) til at sætte fokus på og fremme LGBT-menneskerettigheder. Navnlige vil vi forsøge at bruge vores status til at arbejde for afkriminalisering af LGBTere og optagelse af Yogyakarta-principperne, der udstikker detaljerede retningslinjer for hvordan regeringer og andre aktører kan fremme LGBT-menneskerettigheder. Ultimativt vil vi arbejde for vedtagelsen af en decideret FN konvention om LGBT-menneskerettigheder.

Mens de grundlæggende rettigheder er universelle, vil det imidlertid også i det internationale samarbejde være en prioritet for LGBT Danmark at respektere kulturelle og andre forskelle, i det omfang de er forenelige med de overordnede menneskerettighedsmålsætninger, samt lægge vægt på betydningen af lokale forudsætninger for styrkelse af LGBT-menneskerettigheder. Situationen for LGBTere varierer markant fra land til land og de lokale politiske, kulturelle, sociale, økonomiske og andre forudsætninger er netop afgørende for hvordan LGBTeres situation i konkrete tilfælde bedst forbedres. På samme måde som den lærende, inddragende tilgang skal danne grundlag for LGBT Danmarks fremgangsmåde i forhold til udviklingsprojekter mv. (jf. ovenstående) skal det derfor også danne grundlag for vores øvrige internationale arbejde og dialog.

4. LGBT-MENNESKERETTIGHEDER OG OPLYSNINGSARBEJDE

Målsætning nr. 4:

At udbrede kendskabet til LGBT-menneskerettighedssituationen i det globale Syd gennem oplysning.

LGBT Danmark vil bestræbe sig på at være den organisation i Danmark der gør sig til national talsmand for LGBT-menneskerettighedskampen globalt.

Gennem de seneste år har medierne i såvel Danmark som andre lande i stigende grad sat fokus på LGBT-menneskerettighedskrænkelser i det globale Syd, men der er fortsat tale om et område som de færreste har kendskab eller endda holdning til.

Den folkelige opbakning til LGBT-menneskerettighedskampen og for en eventuel dansk officiel politik og indsats på området kan imidlertid være afgørende – den kan være med til at fastholde politikeres og andre aktørers interesse og er en forudsætning for en oplyst, konstruktiv debat. Det er f.eks. afgørende at undgå misforståelser omkring nytten af udviklingsbistand på baggrund af højprofilerede sager om LGBT-menneskerettighedskrænkelser, især hvor samme bistand på længere sigt vil være med til netop at styrke LGBT-menneskerettigheder – det er ikke i LGBT-menneskerettighedernes interesse at de bruges usagligt i argumentation for at skære ned på udviklingsbistand eller gennemføre sanktioner uden grundig omtanke for både de umiddelbare og langsigtede konsekvenser. Tilsvarende ønsker vi på ingen måde at LGBT-menneskerettighedssagen misbruges politisk til at nedgøre eller skabe yderligere fordomme omkring bestemte kulturer eller religioner.

LGBT Danmark vil derfor arbejde for at udbrede et nuanceret kendskab og en medmenneskelig, konstruktiv og afbalanceret holdning til LGBT-menneskerettigheder i det globale Syd i den brede danske befolkning.

Det bør f.eks. gøres gennem målrettede kampagner, løbende kommunikation omkring vort arbejde på LGBT.dk og sociale medier, gennem events og andre oplysningsaktiviteter.

Derudover vil LGBT Danmark løbende bestræbe sig på at kommentere på LGBT-menneskerettighedssager i medierne og aktivt deltage i den offentlige debat omkring emnet generelt.

5. LGBT-MENNESKERETTIGHEDER OG VIRKSOMHEDER, FORSKNINGSINSTITUTIONER, SPORTSORGANISATIONER OG ANDRE AKTØRER

Målsætning nr. 5:

At inddrage virksomheder, forskningsinstitutioner, sportsorganisationer og andre aktører der kan hjælpe i kampen for LGBT-menneskerettigheder i det globale Syd – gennem f.eks. LGBT-politikker, udviklingen af viden og kompetencer eller som rollemodeller for god LGBT-praksis og ligestilling.

Private virksomheder kan være vigtige medspillere i LGBT-menneskerettighedskampen

Internationale virksomheder, herunder danske virksomheder, spiller en stadig vigtigere rolle i det globale Syd og har både ansvar og mulighed for at bidrage til styrkelsen af LGBT-menneskerettigheder i forhold til deres investeringer og forretningsaktiviteter, ansatte, leverandører og samarbejdspartnere.

LGBT Danmark bemærker desuden den danske udviklingspolitikens stigende fokus på private virksomheder og vækstskabelse, samt de private virksomheders økonomiske og politiske vægt og stigende fokus på Corporate Social Responsibility, herunder menneskerettigheder og mangfoldighed, som forhold der gør det nødvendigt og vigtigt at arbejde med private virksomheder i forhold til LGBT-menneskerettigheder.

LGBT Danmark anerkender den store udfordring for virksomheder der ligger i at arbejde med LGBT-menneskerettigheder i det globale Syd, men vi har samtidig kendskab til virksomheder der allerede gør dette og ønsker både at holde virksomhederne ansvarlige samt at udbrede kendskabet til god praksis. LGBT Danmark mener ikke mindst at det i mange tilfælde vil være en stor hjælp for virksomhederne selv at indføre og efterleve en politik på området.

Det kan f.eks. være i forbindelse med udstationering eller lokal ansættelse af medarbejdere med LGBT-baggrund, spørgsmål om, hvorvidt det er forsvarligt at foretage investeringer i lande hvor LGBT-menneskerettigheder er under pres eller hvorvidt og hvordan det er muligt at være en positiv rollemodel i Syd-lande gennem politikker, branding, CSR-aktiviteter eller lignende. LGBT Danmark ønsker således først og fremmest at række hånden ud til virksomheder med information, vejledning og sparring.

LGBT Danmark vil i sagens natur omvendt forholde sig kritisk til de virksomheder der bidrager til krænkelser af LGBT-menneskerettigheder eller nægter at forholde sig til emnet.

Forskningsinstitutioner

LGBT-menneskerettigheder er uden tvivl i dag et underbelyst område. Den brede offentlighed, politikere, medier og andre har ikke blot sparsomt kendskab til den omfattende diskrimination og førfølgelse af LGBTere i det globale Syd, der mangler også detaljeret viden selv blandt eksperter og de organisationer og individer der er i direkte berøring med området. LGBT Danmark mener således, at der både ligger et stort uudnyttet potentiale i den eksisterende viden på området til at foretage justeringer af udviklingsbistanden og på andre områder – men at der også er behov for en styrket forskningsindsats indenfor LGBT-menneskerettigheder og –forhold i det globale Syd for at forstå de lokale forudsætninger for og konkrete eksempler på positiv forandring. Navnlige bør der sættes mere fokus på området indenfor udviklings- og anden relevant forskning.

LGBT Danmark ønsker således et tættere samarbejde med danske forskningsinstitutioner for at opnå en koordineret og vedvarende forskningsindsats indenfor styrkelsen af LGBT-menneskerettigheder i det globale Syd – f.eks. i form af et egentligt forskningsprogram eller ved at opfordre til og støtte PhD- og andre studier på området.

Sportsorganisationer

Sportsudøvere kan være vigtige rollemodeller også når det gælder kendskab til og respekt for LGBTere i det globale Syd. Særligt internationalt kendte sportsstjerners holdninger og udtalelser kan være med til at påvirke især yngre generationer – og de kan således potentielt være stærke allierede, ikke mindst i lys af at den store unge befolkning i Syd-lande. Det samme gælder de store internationale sportsorganisationer, der f.eks. i senere år er blevet konfronteret med spørgsmål omkring kønsidentitet der udfordrer de cisheteronormative regelsæt og opfattelser.

LGBT Danmark vil derfor også arbejde på at udbrede kendskabet til LGBT-menneskerettighedsområdet blandt danske og internationale sportsorganisationer og sportsudøvere, samt være med til at skabe og vejlede i god praksis på området.

Afslutningsvis vil LGBT Danmarks strategi for styrkelse af LGBT-menneskerettigheder pege på World Outgames, som et tydeligt eksempel på, hvordan sportslige LGBT-begivenheder med succes kan integreres med kulturelle såvel som politiske aktiviteter, der kan med være til at skabe positiv forandring for LGBTere lokalt og internationalt. LGBT Danmark vil således også fremover aktivt søge at støtte og deltage i World Outgames og/eller lignende begivenheder.